

Harici Zihniyeti

Kur'an'da En'am suresinin 57. ayet-i kerimesinde "**Hüküm yalnızca Allah'ındır. O, doğru haberi verir ve O, ayırt edenlerin en hayırlısıdır.**" buyrulmaktadır. Bu ayet-i kerimede "hüküm" sadece Allah'a ait bir şey olarak takdim ediliyor, ancak, burada geçen "hüküm" kelimesiyle neyin kastedildiğine dikkat edilmelidir.

Bu ayette geçen "hüküm" kelimesiyle kast edilen şey "*kanun koyuculuk*"tur, "*insanoğlunun hayatını düzenleyecek kural ve prensipleri belirleme*"dir. Bu ayette kanun koyuculuk hakkının sadece Allah'a -veya O'nun yetki verdiği kimseye- ait olduğu ve Allah'tan başka kimsenin "kanun" belirleme hak ve yetkisi taşımadığı vurgulanmaktadır.

Haricilerse bu kelimeyi, hakemiyeti de kapsayacak şekilde genelleştirip şiar edindiler. "Allah'tan başka hiç kimse kanun koyuculuk hakkına sahip olmadığı gibi, devlet ve yöneticilik hakkına da sahip değildir, Allah'tan başka hiç kimse insanları yönetmeye kalkışamaz!" dediler.

İmam Ali (a.s) namaz kıldığı veya minberde hutbe verdiği sırada Hariciler genellikle müdahale edip bu ayeti yüksek sesle okur ve Ali'nin (a.s) yönetim hakkının olmadığını ve hakemlikte de bulunamayacağını ima ederlerdi.

İmamın onlara verdiği cevap fevkalade çarpıcıdır: "**Söz doğru, ama söyleyenin maksadı batıl.** Evet, kanun koyuculuk hakkı elbette ki sadece Allah'ındır, ama bunlar, "Allah'tan başkası insanları yönetemez, yönetici olamaz." diyorlar! Oysa ki insanların bir yöneticiye ihtiyacı vardır, yöneticisiz toplum olmaz, iyi veya kötü; bir yöneticinin varlığı zaruridir. Bir yönetici sayesinde ki mümin insanlar Allah rızası için yapmak istediklerini yaparlar, kafir olanlar dünyadan faydalanırlar ve bu minval üzere Allah Teala onları götürür. Bir devlet ve yönetim sayesinde ki vergiler toplanır, düşmanla savaşılar, yollarda ve şehirlerde güvenlik sağlanır, zayıf ve güçsüzün hakkı, zorba ve zalimden alınır. Devlet ve yönetim sayesinde ki iyiler huzur bulurlar, insanlar kötülerin şerrinden amanda olurlar." (Nehc'ul Belağa, 40. Hutbe)

Evet, kanun kendiliğinden uygulanmamaktadır; bunun için mutlaka bir yöneticiye ve yönetim kadrosuna ihtiyaç vardır.

Kaynak: **Bilinmeyen Simasıyla Hz. Ali**, Murtaza MUTAHHARI